

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.IV 1963.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Uskladištenje robe na otvorenom skladištu - Skladištar ne odgovara za štetu koja je nastala višom silom, ako je poduzeo sve što je razborito i po pravilima struke bio dužan poduzeti - Za zaštitu uskladištene robe moraju biti upotrijebljene cerade, koje po svojoj zaštitnoj sposobnosti odgovaraju normalnim rizicima godišnje dobi - Među normalne rizike, pa ni tokom zime, ne ubraja se jačina vjetra od 8-10 Bofora - Ova jačina predstavlja višu silu

Skladištar je dobio nalog da na otvorenom skladištu uskladišti 400 vreća polistirola. Primalao je prilikom preuzimanja ustanovio da su neke vreće oštećene vlagom, te tuži skladištara za naknadu štete. Tuženik se brani da nije za štetu odgovoran, jer je kritične prigode, kada su vreće bile oštećene, padala tako jaka kiša i puhao vjetar, pa je šteta nastala višom silom.

Prvostepenom presudom udovoljeno je tužbenom zahtjevu. Sud je našao da tuženik odgovara za nastalu štetu, jer su cerade kojima je robu pokrio bile trošne i prokisavale, što znači da tuženik nije postupio prema primljenom nalogu da robu ima zaštititi od kiše i vlage. Prvostepeni sud nije priznao da je do štete došlo zbog više sile, jer se kritične zgode nije radilo o iznenadnoj elementarnoj nepogodi, a tuženik je tokom dana koga se nepogoda desila, po mišljenju suda, imao prilike da poduzme potrebne mjere za zaštitu robe. Propustivši da postupa marom uredna privrednika, tuženik je, po stajalištu prvostepenog suda, primio na sebe odgovornost za štetu, pa ga je sud stoga obvezao da ju u utuženom iznosu i plati.

Protiv presude žalili se tuženik pobijajući utvrđenje suda da je upotrijebio neodgovarajuće cerade, a isto tako i stajalište suda da se nije radilo o slučaju više sile. Pozivajući se na dokaz kojim se služi i prvostepeni sud u obrazloženju presude, tj. na izvještaj Hidrometeorološkog zavoda u Splitu od 13.XI 1962., tuženik ističe da se upravo iz te dokazne isprave vidi da tuženik tokom dana nije mogao ništa drugo poduzeti osim već poduzetoga, a da jačina koju je nepogoda dosegla u noćnim satima pokazuje upravo da se je radilo o slučaju više sile. Predložio je da se pobijana presuda preinači u njegovu korist, odnosno da se ukine i vrati prvostepenom sudu na ponovno sudjenje i odlučivanje.

Drugostepeni sud je uvažio žalbu.

Na osnovi rezultata postupka stekao je uvjerenje da upotrijebljena cerada po svojoj zaštitnoj sposobnosti nije bila neodgovarajuća za godišnje doba u kojem je bila upotrijebljena. Ako je tuženik upotrijebio takvu ceradu, onda se ne bi moglo tvrditi da zbog toga nije postupao po pravilima struke, ili da je propustio primijeniti potrebnu pažnju.

Naprotiv, baš s obzirom na sve neprijed navedeno valjelo je zaključiti da je posrijedi događaj više sile, i da se tuženik osnovano na njega poziva radi ekskulpacije. Iz izvještaja Hidrometeorološkog zavoda u Splitu br.03-24/46 od 13.XI 1962., koji je u postupku iznesen kao dokaz, vidi se da je tokom cijelog dana 5.XI 1961. puhao jaki jugoistočnjak i jug, praćen jakom kišom, jačine 8-10 Bofora /68-96 km/sat/, a da su u vremenu od 20,40 do 23,00 sati pojedini udari dosizali do 29 m/sek /oko 110 km/sat/. Nema nikakve sumnje da takva žestina nepogode može izazvati učinke, protiv kojih je poduzimanje zaštitnih mjera samo relativno moguće. Poznato je da pri takvoj snazi vjetra kiša pronalazi sebi put i kroz zaštitu, pa se ne može isključiti da bi ga pronašla i u slučaju da je tuženik umjesto stare upotrijebio i posve novu ceradu. To je rizik skopčan s uskladištenjem na otvorenom prostoru, pa on ne može pogoditi skladištara koji dokaže da je poduzeo sve što je razborito, i što je po pravilima struke bio dužan poduzeti. U ovom slučaju tuženik je robu stručno složio i upotrijebio ceradu koju je smio upotrijebiti, a nije sporno da je cerada bila uredno vezana i pritegnuta; poduzeo je dakle sve što je bio dužan poduzeti, pa ne odgovara za rizik koji se je ostvario kao posljedica opisane elementarne nepogode.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 5.IV 1963.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Prijevoz kamionom - Pošiljalac koji je naveden u prijevoznici i koji vozaru preda robu na prijevoz sklapa samom predajom robe vozaru ugovor o prijevozu - Ne može se, u svoju korist, pozivati da s vozarom nije prethodno sklopio ugovor o prijevozu - Dužan je platiti vozarinu ako je u prijevoznici navedeno da ju on plaća

Tužitelj tvrdi da je za tuženika izvršio svojim kamionom prijevoz 5.010 kg hipenola iz Zagreba u Zalog, pa traži tužbom da mu tuženik plati izvršenu prijevoznu uslugu. Svoj zahtjev dokazuje prijevoznicom koju je izdalo Autotransportno poduzeće "Prevoz" iz Brežica, poslovnica Zagreb 15.XI 1961., u kojoj je